

VABARIIGI VALITSUS
MÄÄRUS

nr

Ohtlike kemikaalide ja neid sisaldavate materjalide kasutamise töötervishoiu ja tööohutuse nõuded ning töökeskkonna keemiliste ohutegurite piirnormid ja keemiliste ohutegurite mõõtmise kord¹

Määrus kehtestatakse töötervishoiu ja tööohutuse seaduse § 3 lõike 4, § 7 lõike 3 ja § 13¹ lõike 9 alusel.

**1. peatükk
Üldsätted**

§ 1. Määruse reguleerimisala

(1) Määrusega sätestatakse töötervishoiu ja tööohutuse nõuded ohtlike kemikaalide ning neid sisaldavate materjalide kasutamisel ning töökeskkonna keemiliste ohutegurite piirnormid ja keemiliste ohutegurite mõõtmise kord eesmärgiga kaitsta nende ainete kokkupuutuvate töötajate tervist.

(2) Määrust kohaldatakse:

1) töödele, kus kasutatakse kemikaale, mis on ohtlikud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1272/2008, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist ning millega muudetakse direktiive 67/548/EMÜ ja 1999/45/EÜ ja tunnistatakse need kehtetuks ning muudetakse määrust (EÜ) nr 1907/2006 (ELT L 353, 31.12.2008, lk 1–1355) (edaspidi *CLP-määrus*), sätestatud mis tahes füüsikalise või terviseohu klassi kriteeriumide kohaselt;

2) töödele, kus kasutatakse kemikaale, mis ei ole ohtlikud punktis 1 nimetatud kriteeriumide kohaselt, kuid mis oma füüsikaliste, keemiliste või toksiliste omaduste ja töökohas kasutamise või esinemise viisi tõttu võivad ohustada töötajate tervist, kaasa arvatud keemilised ohutegurid, millele on kehtestatud piirnormid määruse lisas;

3) kui käideldav aine või segu selles sisalduva aine alusel on CLP-määruse kohaselt 1A või 1B kategooria kantserogeen, mutageen või reproduktiivtoksiline aine, või kui aine või segu on nimetatud §-s 3 või vabaneb §-s 3 loetletud tööprotsesside käigus.

(3) Määrust kohaldatakse taimekaitsevahendite ja -seadmetega töötamisele, arvestades taimekaitseseadusest tulenevaid nõudeid.

(4) Määrust kohaldatakse asbestitöödele Vabariigi Valitsuse 11. oktoobri 2007. määrusest nr 224 „Asbestitööle esitatavad töötervishoiu ja tööohutuse nõuded“ tulenevate erisustega.

(5) Määrust kohaldatakse kiirgustöötajate tööle kiirgusseadusest tulenevate erisustega.

(6) Määrust ei kohaldata ohtlike kemikaalide ja neid sisaldavate materjalide veole.

§ 2. Terminid

Määruses kasutatakse termineid järgmises tähenduses:

- 1) kemikaal – keemiline aine või segu, looduslikult leiduv või valmistatud, mida kasutatakse või lastakse välja, kaasa arvatud selle kui jäätme loodusesse laskmine, mis tahes töö käigus ja olenemata sellest, kas see on toodetud kavatselt või mitte ja kas seda turustatakse või mitte;
- 2) ohtlik kemikaal – kemikaal, mis on CLP-määruses sätestatud mis tahes füüsikalise või terviseohu klassi kriteeriumide kohaselt ohtlik, olenemata sellest, kas nimetatud ohtlik kemikaal on CLP-määruse alusel klassifitseeritud või mitte, ning ohtlik kemikaal, mis ei vasta CLP-määruses nimetatud ohtlikuks klassifitseerimise kriteeriumidele, kuid mis oma füüsikalise-keemiliste, keemiliste või toksikoloogiliste omaduste ja töökohas kasutamise- või esinemisviisi tõttu võib tekitada riski töötajate tervisele ja ohutusele, kaasa arvatud ohtlikud kemikaalid, millele on määratud määruse lisas ohtlike ainete piirnõrmiid töökeskkonnas;
- 3) kantserogeen – aine või segu, mis vastab kategooria 1A või 1B kantserogeeni klassifitseerimise kriteeriumidele, mis on CLP-määruse I lisas, ning aine, segu või protsess, millele on osutatud §-s 3, ja nendes osutatud protsessides vabanenud aine või segu;
- 4) mutageen – aine või segu, mis vastab kategooria 1A või 1B sugurakkude mutageeniks klassifitseerimise kriteeriumidele, mis on sätestatud CLP-määruse I lisas ning aine, segu või protsess, millele on osutatud §-s 3, ja nendes osutatud protsessides vabanenud aine või segu;
- 5) reproduktiivtoksiline aine – aine või segu, mis vastab 1A või 1B kategooria reproduktiivsust kahjustavaks aineks klassifitseerimise kriteeriumidele, mis on sätestatud CLP-määruse I lisas;
- 6) ohtliku aine piirnorm – ohtliku kemikaali suurim lubatud keskmine sisaldus töökeskkonna õhus, mõõdetud või arvatud ajaga kaalutud 8-tunnise kokkupuuteaja keskmisena;
- 7) lühiajalise kokkupuute piirnorm – ohtliku kemikaali suurim lubatud keskmine sisaldus töökeskkonna õhus, mõõdetud või arvatud ajaga kaalutud 15-minutilise kokkupuuteaja keskmisena, kui pole näidatud teisiti.

§ 3. Kantserogeenset, mutageenset või reproduktiivtoksilist ohtu põhjustavad tööprotsessid

Kantserogeenset, mutageenset või reproduktiivtoksilist ohtu põhjustavad tööprotsessid on:

- 1) auramiini (CAS 492-80-8) tootmine;
- 2) tööprotsessid, kus töötaja võib kokku puutuda kivisöetahas, -tõrvas või -pigis sisalduvate polütsükliiliste aromaatsete süsivesinikega;
- 3) vaske ja niklit sisaldavate materjalide jootmine, keevitamine või muu termiline töötlemine, mille käigus tekib nende metallide tolmu, suitsu või aerosooli;
- 4) isopropüülalkoholi tootmise tugevalt happelised protsessid;
- 5) tööprotsessid, kus töötaja võib kokku puutuda lehtpuidu töötlemisel tekkiva tolmuaga;
- 6) tööprotsessid, kus töötaja võib kokku puutuda sissehingatava kristallilise ränidioksiidi tolmuaga;
- 7) tööprotsessid, mille käigus võib töötaja nahk puutuda kokku mineraalõlidega, mida on varem kasutatud sisepõlemismootorites mootori liikuvate osade määrimiseks ja jahutamiseks;
- 8) tööprotsessid, mille käigus võib töötaja puutuda kokku diiselmootorite heitgaasidega;
- 9) muud tööprotsessid, kus esineb töötajate kantserogeenide, mutageenide või reproduktiivtoksiliste ainetega kokkupuute oht.

§ 4. Piirangud ohtlike kemikaalide kasutamisel

(1) Tööprotsessis on keelatud kasutada järgmisi ohtlikke kemikaale:

Kemikaali nimetus	Kemikaali number Euroopa kaubanduslike	Kemikaali number <i>Chemical</i>	Kemikaali maksimaalne lubatud sisaldus

	keemiliste ainete loetelus, EINECSi nr	<i>Abstracts Service</i> 'is, CASi nr	valmistises mahuprotsentides
2-naftüülamiin ja selle soolad	202-080-4	91-59-8	0,1
4-aminodifenüül ja selle soolad	202-177-1	92-67-1	0,1
Bensidiin ja selle soolad	202-199-1	92-87-5	0,1
4-nitrodifenüül	202-204-7	92-93-3	0,1

(2) Erandina on lõikes 1 loetletud kemikaale lubatud kasutada:

- 1) teaduslikus uurimistöös;
- 2) nende eraldamisel kõrvalsaadustest ja jäätmetest;
- 3) nende sünteesi vaheproduktides.

(3) Lõikes 1 loetletud kemikaali kasutamise korral peab töötaja olema nendega kokkupuute eest täielikult kaitstud. Kemikaalide ja neid sisaldavate materjalide kasutamiseks peab olema eraldatud ruum, millest neid on lubatud välja tuua tööandja kehtestatud korras.

2. peatükk **Tööandja kohustused**

§ 5. Töökeskkonna riskianalüüs

(1) Tööprotsesside korral, kus esineb töötajate ohtlike kemikaalide või neid sisaldavate materjalidega kokkupuute oht, peab tööandja töökeskkonna riskianalüüsi koostamisel:

- 1) iseloomustama töökoha töötingimusi, hinnates kõiki ohtlike kemikaalidega seotud riske töötaja tervisele ja ohutusele;
- 2) määrama kindlaks ohtlike kemikaalidega kokkupuute laadi, ulatuse ja kestuse, võttes arvesse kokkupuute kõiki viise;
- 3) mõõtma töökeskkonna õhu ohtlike kemikaalide sisaldust ja võrdlema tulemusi piirnormidega;
- 4) määrama ohutusabinõud ja nende rakendamise korra, võttes arvesse tarnija esitatud teavet ohtliku kemikaali kohta ja töötajate tervisekontrolli põhjal tehtud otsuseid.

(2) Ohtlike kemikaalide kasutamisega seotud uut tööprotsessi ei ole lubatud enne alustada, kui on tehtud uus riskianalüüs ja rakendatud asjakohaseid ohutusabinõusid.

(3) Töökeskkonna õhu ohtlike kemikaalide sisaldust mõõdab tööandja tellimusel akrediteerimisasutuse akrediteeritud või erialase kompetentsuse kinnitust omav mõõtelabor.

§ 6. Ohtliku kemikaali teave

(1) Tööandja peab ohtlike kemikaalide ja neid sisaldavate materjalide hankimisel saama tarnijalt kogu asjakohase teabe ohtliku kemikaali kohta ning selle ohutuskaardid.

(2) Tööandja ei ole kohustatud hankima tarnijalt lõikes 1 nimetatud ohutuskaarte, kui üldsusele pakutavad või müüdivad ohtlikud kemikaalid on varustatud piisava teabega, mille alusel on tööandjal võimalik rakendada asjakohaseid meetmeid tervise, ohutuse ja keskkonna kaitseks.

§ 7. Ohtlike kemikaalidega kokkupuute vältimine ja vähendamine

(1) Tööandja kõrvaldab ohtliku kemikaali töökeskkonnast või vähendab töötajate kokkupuudet sellega miinimumini, rakendades asjakohaseid tehnilisi, korralduslikke ja isikukaitsemeetmeid.

(2) Ohtliku kemikaali kasutamisel asendatakse see võimaluse korral aine, segu või protsessiga, mis ei ohusta töötajate tervist või ohustab seda vähem, arvestades nende kasutustingimusi ning tehnilist teostatavust.

(3) Kui lõikes 2 nimetatud asendamine ei ole tehniliselt võimalik, tagab tööandja kantserogeensete, mutageensete või reproduktiivtoksiliste ainete valmistamise ja kasutamise tehniliste võimaluste piires suletud süsteemis.

(4) Kui suletud süsteemi kasutamine ei ole tehniliselt võimalik, tagab tööandja, et töötajate kokkupuude kantserogeenide, mutageenide või toimetähtsate reproduktiivtoksiliste ainetega oleks minimeeritud ning vastava kemikaali tekitatav ohutegur ei ületaks nende kohta sätestatud töökeskkonna piirnormi.

(5) Toimetähtsate reproduktiivtoksiline aine on reproduktiivtoksiline aine, mis on töötaja tervisele ohtlik, olenemata kogusest, millega ta kokku puutub.

(6) Kui toimetähtsate reproduktiivtoksilist ainet ei ole tehniliselt võimalik kasutada või valmistada suletud süsteemis, tagab tööandja, et toimetähtsate reproduktiivtoksilise ainega kokkupuutest tulenev oht töötajale viiakse miinimumini.

(7) Toimetähtsate reproduktiivtoksiline aine on reproduktiivtoksiline aine, millel on ohutu kokkupuute tase, millest madalamale jääva kogusega kokkupuude ei kujuta endast ohtu töötaja tervisele.

(8) Kui reproduktiivtoksiline aine ei ole toimetähtsate ega toimetähtsate aine, lähtub tööandja lõikest 4 ning võtab asjakohased meetmed, et minimeerida selle ainega kokkupuutest tulenev oht töötaja tervisele, arvestades, et sellise reproduktiivtoksilise aine puhul ei pruugi olla kogust, millega kokkupuutel oleks aine töötaja tervisele ohutu.

(9) Reproduktiivtoksiline aine, mis ei ole toimetähtsate ega toimetähtsate, on aine, mille toimetähtsate ei ole veel määratud või seda ei ole võimalik määrata.

(10) Ohtlike kemikaalide kasutamisel rakendab tööandja eelkõige järgmisi ennetavaid ja riski vähendavaid meetmeid:

1) tööprotsessi kavandamine ja korraldamine viisil, mis väldib või minimeerib ohtliku kemikaali vabanemise töökeskkonda;

2) asjakohaste töövahendite, töövõtete ja materjalide kasutamine ning ohtlike kemikaalide ohutu käsitsemine, ladustamine ja vedu;

3) ohtliku kemikaaliga kokku puutuvate või kokku puutuda võivate töötajate arvu, ohtliku kemikaali kasutusaegade ja -koguste viimine miinimumini;

4) töötajate teavitamine enne ohtlike kemikaalidega töötamise alustamist töökeskkonnas kasutatavatest ohtlikest kemikaalidest ja nendega seotud riskidest;

5) ohtlike kemikaalide tekke ja leviku vältimine eelistatult nende tekkekohas;

6) ühiskaitsemeetmete kasutamine ning seadmete regulaarne tehniline kontroll ja hooldamine;

7) tööhügieeni meetmete rakendamine;

- 8) kantserogeensete, mutageensete ja reproduktiivtoksiliste ainete ning nende jäätmete ohutu kogumine, ladustamine ja kõrvaldamine, nende hoidmine hermeetiliselt suletavates ja selgelt märgistatud konteinerites ja pakendites;
- 9) ohtlike kemikaalide ja nendega seotud seadmete, konteinerite ja pakendite selge ja nähtav märgistamine, ohualade tähistamine ning ohutusmärgi „Suitsetamise keeld“ kasutamine sellistes piirkondades;
- 10) seire- ja kontrollimeetodite kasutamine ettenägematutest sündmustest või õnnetustest tuleneva erakorralise kokkupuute varajaseks avastamiseks;
- 11) isikukaitsevahendite kasutamine, kui kokkupuudet ei ole võimalik vältida muude meetmetega.

(11) Kui töökeskkonna riskianalüüsi tulemused näitavad, et hoolimata käesolevas paragrahvis nimetatud meetmete rakendamisest ohustab ohtlik kemikaal töötaja tervist, rakendab tööandja lisameetmeid või asendab kemikaali ohutumaga ning mõõdab ohtlike kemikaalide sisaldust õhus riskianalüüsist tuleneva sagedusega.

§ 8. Erimeetmete rakendamine töökeskkonnas

(1) Ohtlike kemikaalide füüsikalistest ja keemilistest omadustest, mis ei ole otseselt seotud tehnoloogilise protsessiga, tekkida võiva ohu vältimiseks võetakse kasutusele järgmised vajalikud ohutusabinõusid:

- 1) tehnoloogiliste võimaluste kohaselt välditakse töökohal kergesti süttivate ja lagunevate kemikaalide kasutamist või vähendada nende hoitavaid koguseid;
- 2) välditakse süüteallikaid, mis võivad tekitada tulekahjusid või plahvatusi, või ebasoodsaid tingimusi;
- 3) ennetatakse tagajärgi töötajate tervisele ja ohutusele kergestisüttivate ainete süttimise tõttu puhkenud tulekahju, plahvatuse või teiste füüsikaliste nähtuste korral.

(2) Kui mõne tööprotsessi korral võib ette näha töötajate oluliselt suuremat kokkupuudet kantserogeenide, mutageenide või reproduktiivtoksiliste ainetega ning kui tavapärasel rakendatud ohutusabinõud töötajate kaitsmiseks ei ole piisavad, määrab tööandja pärast töötajate või nende esindajatega konsulteerimist kindlaks erimeetmed, mis on vajalikud nende töötajate tervise ja ohutuse tagamiseks.

(3) Lõikes 2 nimetatud juhul:

- 1) antakse töötajatele kaitseriietus ja individuaalsed hingamisteede kaitsevahendid, mida nad peavad kandma niikaua, kuni kestab kokkupuude kantserogeenide, mutageenide või reproduktiivtoksiliste ainetega, kusjuures kokkupuude peab iga töötaja puhul piirduma lühima vajaliku ajaga;
- 2) peab piirkond, kus tööd tehakse, olema selgelt märgistatud ja kõrvaliste isikute sissepääs sinna peab olema välditud.

§ 9. Tööhügieen

Tööandja võtab töötajate võimaliku ohtlike kemikaalidega kokkupuute vältimiseks tarvitusele järgmised asjakohased tööhügieenimeetmed:

- 1) keelab söömise, joomise ja suitsetamise piirkondades, kus esineb ohtliku kemikaaliga saastatuse oht;
- 2) annab töötajatele asjakohased töö- ja kaitseriided ning isikukaitsevahendid;
- 3) annab töötajate kasutusse dušiga varustatud pesemisruumi;
- 4) vajaduse korral paigaldab silmaduši;

- 5) tagab, et kõik korduskasutatavad isikukaitsevahendid pärast tööpäeva lõppu puhastatakse, kontrollitakse ja pannakse hoiule kindlaksmääratud kohta;
- 6) tagab töö- ja kaitseriietuse regulaarse puhastamise ja pesemise ning kõlbmatuks muutumise korral nende käitlemise jäätmeseaduse kohaselt.

§ 10. Töötajate juhendamine ja väljaõpe

(1) Tööandja tagab ohtliku kemikaaliga kokkupuutuvale töötajale asjakohase juhendamise ja väljaõppe töötervishoiu ja tööohutuse seaduses sätestatud korras, mis sisaldab eelkõige järgmist:

- 1) ohtliku kemikaali võimalik tervistkahjustav mõju ning kantserogeensete, mutageensete ja reproduktiivtoksiliste ainete kasutamisel tervisekahjustuse riski suurenemine suitsetamisel;
- 2) ohtliku kemikaaliga kokkupuute vältimiseks rakendatavad ohutusabinõud enda ja teiste töötajate kaitsmiseks;
- 3) ettevõttes kehtestatud tööhügieeninõuded;
- 4) töötaja kasutuses olevatele ohtlikele kemikaalidele kehtestatud piirnõrmiid ja töökeskkonna õhus leiduvate ohtlike kemikaalide sisalduse mõõtmise tulemused;
- 5) kõik ohutusandmed, mida tarnija on ohtliku kemikaali kohta esitanud;
- 6) tegevuskavas kindlaks määratud tegutsemisjuhised ohtliku olukorra tekkimisel ja õnnetusjuhtumite korral võimalikust ohualast väljumiseks.

(2) Tervishoiuasutuse töötajatele, kes puutuvad kokku kantserogeenide, mutageenide või reproduktiivtoksiliste ainetega, eriti neid aineid sisaldavate uute ravimitega, korratakse juhendamist ja väljaõpet riskianalüüsist tuleneva sagedusega.

(3) Tööandja kohandab juhendamise ja väljaõppe sisu uue või muutunud ohu arvesse võtmiseks, kuid eelkõige lõikes 2 nimetatud juhul.

§ 11. Töötajate teavitamise erijuhud

(1) Tööandja teavitab töötajat ettevõttes kasutatavast kantserogeeni, mutageeni või reproduktiivtoksilist ainet sisaldavast seadmest, konteinerist ja pakendist ning tagab, et seda ainet sisaldav seade, konteiner ja pakend kannab selgesti loetavat mürgistust ning hästi nähtavaid hoiatusmärke.

(2) Tööandja kinnitab kirjalikud juhised kantserogeenide, mutageenide ja reproduktiivtoksiliste ainete käitlemiseks ning tagab, et need oleksid töötajale kättesaadavad.

§ 12. Töötajate tervisekontroll ja selle tulemuste rakendamine

(1) Tööandja korraldab töökeskkonna riskide hindamise tulemuse kohaselt töötajale, kelle tervist võib mõjutada ohtlik kemikaal, töötervishoiu ja tööohutuse seaduses sätestatud korras tervisekontrolli ning vajaduse korral bioseire, mis võib olla tervisekontrolli osa.

(2) Tööandja edastab töötervishoiuarstile tervisekontrolli läbiviimiseks töökeskkonna riskianalüüsi ja töökeskkonna õhu ohtlike ainete sisalduse mõõtmise tulemused.

(3) Kui tervisekontrolli käigus diagnoositakse töötajal haigus või avastatakse tervisehäire, mis võib olla tekkinud kokkupuutest ohtliku kemikaaliga, või kui leitakse, et kehtestatud bioloogilist piirnõrmi on ületatud, tuleb tööandjal:

- 1) töökeskkonna riskianalüüs ja riski vähendamiseks rakendatavad ohutusabinõud üle vaadata ning vajaduse korral riskianalüüsi täiendada ja lisaohutusabinõud kasutusele võtta;

2) paigutada töötaja võimaluse ja töötaja nõusoleku korral teisele tööle või töökohale, kus ei ole ohtliku kemikaaliga kokkupuute tagajärjel tekkinud tervisekahjustumise jätkumise riski, võttes arvesse töötervishoiuarsti soovitusi;

3) saata töötervishoiuarsti otsuse alusel teised nimetatud ohtlike kemikaalidega samamoodi kokku puutunud töötajad tervisekontrolli.

(4) Bioloogiline piirnorm on asjakohase aine, selle ainevahetuse või toime näitaja piirväärtus kindlas bioloogilises keskkonnas.

(5) Töötervishoiuarsti määratud juhul läbib töötaja tervisekontrolli ka pärast kantserogeeni, mutageeni või reproduktiivtoksilise ainega kokkupuutumise lõppu.

§ 13. Reproduktiivtoksilise aine plii ja selle ühendite bioseire ja tervisekontrolli erisused

(1) Tööandja korraldab reproduktiivtoksilise aine plii (CAS 7439-92-1) ja selle ühenditega kokku puutuva töötaja korrapärast bioseiret.

(2) Bioseire käigus määratakse töötaja vere pliisisaldus (B-Pb), kasutades absorptsioonspektomeetriat või samaväärseid tulemusi andvat meetodit.

(3) Plii bioloogiline piirnorm on 0,3 mg/l veres.

(4) Töötervishoiuarst kontrollib reproduktiivtoksilise aine plii ja selle ühenditega kokkupuutuva töötaja tervist igal juhul:

1) kui esineb kokkupuude pliisisaldusega töökeskkonna õhus, mis ületab $15 \mu\text{g}/\text{m}^3$, arvatuna ajaliselt kaalutud keskmisena 40 tunni jooksul;

2) kui mõne töötaja vere pliisisalduse tase ületab 0,09 mg/l veres;

3) viljakas eas naistöötaja puhul, kui mõne töötaja vere pliisisaldus ületab 0,045 mg/l veres.

(5) Tööandja peatab sellise töö tegemise, millega kaasneb kokkupuude plii ja selle ühenditega, ning korraldama korrapäraselt tervisekontrolli, kui töötaja vere pliisisaldus ületab enne käesoleva määruse jõustumist toimunud kokkupuute tõttu bioloogilist piirnormi, kuid jääb alla 0,7 mg/l. Kui nende töötajate puhul täheldatakse vere pliisisalduse langustrendi piirnormi suunas, võib lubada neil nimetatud tööd jätkata.

§ 14. Tööandja tegevus ohtlike kemikaalidega seotud juhtumiteks ettevalmistamisel ja juhtumite korral

(1) Tööandja koostab ja teeb kõigile ohuga kokku puutuda võivatele töötajatele kättesaadavaks eraldi tegevuskavad:

1) inimeste ohualast väljaviimiseks, tulekustutus- ja päästetöödeks ning esmaabi andmiseks;

2) hädaolukordadeks, mis võivad põhjustada erakorraliselt suure ulatusega kokkupuute kantserogeenide või mutageenidega.

(2) Tööandja paigutab töökohale hoiatus- ning sidevahendid, millega teavitatakse töötajaid ohust ning mille kaudu on võimalik edastada hädaabiteade Häirekeskusele.

(3) Tööandja teatab õnnetusohu tekkimise või õnnetusjuhtumi korral ohust, selle põhjustest ja võimalikest tagajärgedest ning rakendatavatest ohutusabinõudest võimalikult kiiresti kõiki töötajaid, kes võivad ohtu sattuda.

(4) Õnnetusjuhtumi tagajärgede likvideerimisel võtab tööandja kasutusele järgmised erimeetmed:

- 1) saastunud alale lubatakse siseneda ainult taastamistöid ja teisi hädavajalikke töid tegevatel töötajatel ning saastunud ala peab olema töötajatele selgelt märgistatud;
- 2) saastunud alal töötajatele antakse asjakohased isikukaitsevahendid ning eriohutusvahendid ja -seadmed, mida nad peavad kasutama, ning kantserogeensete, mutageensete ja reproduktiivtoksiliste ainetega kokkupuude peab rangelt piirduma lühima vajaliku ajaga.

§ 15. Kantserogeenidest, mutageenidest või reproduktiivtoksilistest ainetest mõjutatud töökeskkonnas töötavate inimeste üle arvestuse pidamine

(1) Tööandja peab töö tõttu kantserogeenidest, mutageenidest või reproduktiivtoksilistest ainetest ohustatud töötajate nimekirja.

(2) Nimekirjas esitatakse töötaja kohta järgmised andmed:

- 1) ees- ja perekonnanimi;
- 2) tööülesande kirjeldus;
- 3) kantserogeeni, mutageeni või reproduktiivtoksilise aine nimetus, millega töötaja on kokku puutunud;
- 4) kantserogeeni, mutageeni või reproduktiivtoksilise ainega toimunud kokkupuute kestus.

(3) Andmeid nimekirja kantud töötaja kohta peab tööandja hoidma ajakohasena ning säilitama vastavalt töötervishoiu ja tööohutuse seaduse § 13¹ lõikele 17.

(4) Töötajatel ja töökeskkonnavolinikul on õigus tutvuda nimekirja puudutava isikustamata statistilise teabega.

(5) Nimekirjaga on õigus tutvuda töötervishoiuarstil, töökeskkonnaspetsialistil ja tööinspektoril.

§ 16. Kantserogeenide, mutageenide või reproduktiivtoksiliste ainete käitlemisest teavitamine

(1) Tööandja esitab Tööinspektsiooni nõudmisel kirjalikult või elektrooniliselt järgmised andmed:

- 1) tööandja nimi ja aadress;
- 2) kasutatavate kantserogeenide, mutageenide või reproduktiivtoksiliste ainete loetelu koos neid identifitseerivate andmetega kemikaaliseaduse kohaselt;
- 3) tööprotsesside või tehnoloogiate loetelu, mille puhul kasutatakse kantserogeene, mutageene või reproduktiivtoksilisi aineid ja nende kasutamise põhjendused;
- 4) valmistatavate või kasutatavate kantserogeene, mutageene või reproduktiivtoksilisi aineid sisaldavate ainete või segude kogused;
- 5) kantserogeenide, mutageenide või reproduktiivtoksiliste ainetega kokkupuutuvate töötajate arv, kokkupuute laad ja kestus tööpäeva või töönädala jooksul;
- 6) nimekiri kasutatavate ohutusabinõude ja isikukaitsevahendite kohta.

(2) Kui tööandja on töökeskkonna riskianalüüsi käigus välja selgitanud kantserogeenide, mutageenide või reproduktiivtoksiliste ainetega kokkupuute ohu, esitab ta lisaks lõikes 1 loetletud andmetele ka andmed kasutatava kantserogeeni, mutageeni või reproduktiivtoksilise aine teise kantserogeeni, mutageeni või reproduktiivtoksilise ainega asendamise juhtude kohta.

3. peatükk Rakendussätted

§ 17. Määruste kehtetuks tunnistamine

(1) Vabariigi Valitsuse 20. juuni 2000. a määrus nr 193 „Plii ja selle ioonsete ühendite kasutamise töötervishoiu ja tööohutuse nõuded“ (RT I, 02.04.2024, 18) tunnistatakse kehtetuks.

(2) Vabariigi Valitsuse 20. märtsi 2001. a määrus nr 105 „Ohtlike kemikaalide ja neid sisaldavate materjalide kasutamise töötervishoiu ja tööohutuse nõuded ning töökeskkonna keemiliste ohutegurite piirnormid“ (RT I, 22.01.2026, 6) tunnistatakse kehtetuks.

(3) Vabariigi Valitsuse 15. detsembri 2005. a määrus nr 308 „Kantserogeensete, mutageensete ja reproduktiivtoksiliste kemikaalide käitlemisele esitatavad töötervishoiu ja tööohutuse nõuded“ (RT I, 02.04.2024, 16) tunnistatakse kehtetuks.

¹ Euroopa Komisjoni direktiiv 91/322/EMÜ soovituslike piirnormide kehtestamise kohta, et rakendada nõukogu direktiivi 80/1107/EMÜ töötajate kaitse kohta ohtude eest, mis tulenevad kokkupuutest keemiliste, füüsikaliste ja bioloogiliste mõjuritega tööl (EÜT L 177, 05.07.1991, lk 22–24); nõukogu direktiiv 98/24/EÜ töötajate tervise ja ohutuse kaitse kohta keemiliste mõjuritega seotud ohtude eest tööl (EÜT L 131, 05.05.1998, lk 11–23), muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2014/27/EL (ELT L 65, 05.03.2014, lk 1–7); Euroopa Komisjoni direktiiv 2000/39/EÜ, millega kehtestatakse esimene loetelu ohtlike ainete soovituslike piirnormide kohta töökeskkonnas, et rakendada nõukogu direktiivi 98/24/EÜ töötajate tervise ja ohutuse kaitse kohta keemiliste mõjuritega seotud ohtude eest tööl (EÜT L 142, 16.06.2000, lk 47–50); Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2004/37/EÜ töötajate kaitse kohta tööl kantserogeenide, mutageenide ja reproduktiivtoksiliste ainete kokkupuutest tulenevate ohtude eest (kuues üksikdirektiiv nõukogu direktiivi 89/391/EMÜ artikli 16 lõike 1 tähenduses) (ELT L 158, 30.04.2004, lk 35–45), muudetud direktiividega 2014/27/EL (ELT L 65, 05.03.2014, lk 1–7), (EL) 2017/2398 (ELT L 345, 27.12.2017, lk 87–95), (EL) 2019/130 (ELT L 30, 31.01.2019, lk 112–120), (EL) 2019/983 (ELT L 164, 20.06.2019, lk 23–29), (EL) 2019/1243 (ELT L 198, 25.07.2019, lk 241–344) ja (EL) 2022/431 (ELT L 88, 16.03.2022, lk 1–14); Euroopa Komisjoni direktiiv 2006/15/EÜ, millega kehtestatakse töökeskkonna ohtlike ainete soovituslike piirnormide teine loetelu, et rakendada nõukogu direktiivi 98/24/EÜ, ning millega muudetakse direktiive 91/322/EMÜ ja 2000/39/EÜ (ELT L 38, 09.02.2006, lk 36–39); Euroopa Komisjoni direktiiv 2009/161/EL, millega kehtestatakse kolmas loetelu ohtlike ainete soovituslike piirnormide kohta töökeskkonnas, et rakendada nõukogu direktiivi 98/24/EÜ, ning muudetakse komisjoni direktiivi 2000/39/EÜ (ELT L 338, 19.12.2009, lk 87–89); Euroopa Komisjoni direktiiv (EL) 2017/164, millega kehtestatakse nõukogu direktiivi 98/24/EÜ kohaselt töökeskkonna ohtlike ainete soovituslike piirnormide neljas loetelu ja muudetakse direktiive 91/322/EMÜ, 2000/39/EÜ ja 2009/161/EL (ELT L 27, 01.02.2017, lk 115–120); Euroopa komisjoni direktiiv (EL) 2019/1831, millega kehtestatakse nõukogu direktiivi 98/24/EÜ kohaselt töökeskkonna ohtlike ainete soovituslike piirnormide viies loetelu ja muudetakse komisjoni direktiivi 2000/39/EÜ (ELT L 279, 31.10.2019, lk 31–34); Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2024/869, 13. märts 2024, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/37/EÜ ning nõukogu direktiivi 98/24/EÜ plii, selle anorgaaniliste ühendite ja diisotsüanaatide piirnormide osas.

(allkirjastatud digitaalselt)
Kristen Michal
peaminister

(allkirjastatud digitaalselt)
Erkki Keldo
majandus- ja tööstusminister

(allkirjastatud digitaalselt)
Keit Kasemets
riigisekretär

Lisa Töökeskkonna keemiliste ohutegurite piirnormid